

Nr 30

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:t proposition angående bidrag till de svenska utlandsförsamlingarna m. m. i vad propositionen hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet.

Genom en den 11 februari 1966 dagtecknad proposition, nr 34, vilken såvitt avser anslag ur kyrkofonden hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet samt i övrigt hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet, föreslagit riksdagen, såvitt nu är i fråga, att medgiva

a) att bidrag ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1966 tills vidare utgår till de svenska utlandsförsamlingarna för avlönande av kyrkomusiker, som är anställda i församlingarna;

b) att medel ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1966 tills vidare utgår för avlönande av ytterligare två stiftsadjunkter, avsedda för den finskspråkiga befolkningen i Sverige;

c) att 16 bidrag om vardera 25 100 kr. ur kyrkofonden årligen fr. o. m. den 1 juli 1966 tills vidare utgår till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse för avlönande av präster, som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet;

d) att bidrag ur kyrkofonden för budgetåret 1966/67 utgår till Svenska diakonsällskapet med högst 60 000 kr. till bestriktande av kostnader för utbildning av kyrkomusiker vid Sköndalsinstitutet;

e) att det i 6 § andra stycket 9) lagen om kyrkofond angivna anslaget till extra utgifter fr. o. m. den 1 juli 1966 tills vidare utgår med 100 000 kr. för budgetår.

Propositionens huvudsakliga innehåll såvitt avser anslag ur kyrkofonden

I propositionen behandlas ett antal frågor om anslag ur kyrkofonden. Sälunda föreslås att bidrag skall utgå ur denna till avlöning av utlandsförsamlingarnas kyrkomusiker. Anslag skall vidare utgå till två nya tjänster som stiftsadjunkt. Tjänst innehavarna skall utöva sin verksamhet bland inflyttade finskspråkiga personer. Bidrag till kyrkomusikerutbildningen vid Sköndalsinstitutet föreslås för budgetåret 1966/67 utgå med 60 000 kr. Förslag framläggs också om avlöningsbidrag till ytterligare en sjömanspräst. Slutligen föreslås kyrkofondsanslaget till extra utgifter uppräknat med 20 000 kr.

Från propositionen återger utskottet här nedan endast departementschefens uttalanden såvitt nu är i fråga. I övrigt hänvisas till propositionen s. 30—37.

Bidrag till de svenska utlandsförsamlingarna*Departementschefen*

— — —

Vad slutligen angår frågan huruvida de föreslagna bidragen bör bestridas ur kyrkofonden eller av statsmedel kan jag inte biträda den sakkunniges uppfattning att alla ändamål kan tillgodoses med kyrkofondsmedel. I enlighet med den uppfattning som kammarkollegiet, statskontoret och domkapitlet i Uppsala har gett uttryck åt synes kyrkofondsmedel böra komma i fråga endast för bidrag till avlönande av utlandsförsamlingarnas kyrkomusiker. Där emot skulle det onekligen strida mot de principer som nu tillämpas för kyrkofondens användning att ta i anspråk sådana medel för bidrag till löner åt församlingarnas kontorsbiträden och kyrkvaktmästare. Detta senare bidrag bör därför tills vidare bestridas av statsmedel liksom gottgörelsen till Londonförsamlingen för förlorad inkomst av skeppsavgifter.

Beträffande frågan huruvida statsmedel eller kyrkofondsmedel skall användas till bidraget för församlingarnas kontorsbiträden och kyrkvaktmästare samt till den särskilda gottgörelsen till Londonförsamlingen vill jag erinra om att 1963 års kyrkomöte (skr nr 33) gjort framställning om utredning rörande kyrkofondens karaktär och användning. Avsikten är att 1958 års utredning kyrka-stat i samband med sitt utredningsuppdrag skall verkställa den av kyrkomötet begärda utredningen. Sedan utredningen har verkställts, kan frågan om vilka medel som skall användas för nyss berörda ändamål tas upp till förnyad prövning.

Jag förordar alltså att det av mig föreslagna bidraget till avlönande av utlandsförsamlingarnas kyrkomusiker bestrids ur kyrkofonden. Bidraget i fråga torde kunna utgå ur fonden jämlikt 6 § andra stycket 9) kyrkofondslagen. Någon ny särskild bestämmelse i samma lag för detta i och för sig ganska begränsade ändamål finner jag med andra ord inte behövlig. Vidare förordar jag att de av mig likaså föreslagna bidragen på 50 000 kr. till kontorsbiträden och kyrkvaktmästare hos församlingarna samt på 25 000 kr. till gottgörelse åt Londonförsamlingen bestrids av statsmedel. Till följd härav torde ett särskilt anslag på (50 000 + 25 000 =) 75 000 kr. till bidrag till de svenska utlandsförsamlingarna böra uppföras på riksstaten.

— — —

**Inrättande av särskilda prästtjänster för finskspråkiga personer
i Sverige**

Departementschefen

Inflyttningen av finsktalande personer till Sverige har under senare år påtagligt ökat. Denna inflyttning har för vårt land inneburit ett välkommet tillskott av arbetskraft. Från olika synpunkter finner jag det naturligt att frågan om den andliga vården för dessa inflyttade ägnas uppmärksamhet. Liksom kammarkollegiet anser jag att åtgärder nu bör vidtas för att förbättra möjligheterna för

denna befolkningsgrupp att bli betjänad på finska språket i fråga om gudstjänst och själavård.

Kammarkollegiet har föreslagit, att fyra nya tjänster som förste stiftsadjunkt skall inrättas för detta ändamål med placering i Västerås, Eskilstuna, Göteborg och Malmö. Tjänstinnehavarna skulle därvid vara skyldiga att tjänstgöra även i ett eller två angränsande stift. Jag finner anknytningen till stiftsadjunktsorganisationen lämplig och förordar en lösning av frågan efter denna linje. Detta innebär, att kostnaderna skall bestridas ur kyrkofonden. Jag är emellertid inte beredd att följa kollegiets förslag i fråga om antalet tjänster utan finner mig böra föreslå endast två nya tjänster. Kungl. Maj:t bör äga bestämma dessa stiftsadjunkters stationeringsorter och tjänstgöringsområden. Tjänsternas lönegradsplacering torde få prövas i annat sammanhang.

De frågor som rör behörigheten till tjänsterna och formerna vid tillsättning och utfärdande av tjänstgöringsföreskrifter är inte av den art att de kräver riksdagens medverkan. Jag vill dock i detta sammanhang uttrycka den uppfattningen, att präster i Finlands evangelisk-lutherska kyrka bör ha möjlighet att efter dispens i varje särskilt fall uppehålla dessa tjänster.

Kostnaderna för de föreslagna stiftsadjunkternas reseersättningar bör utgå ur kyrkofonden i likhet med vad som gäller för andra stiftsadjunkter. Det synes lämpligt att närmare utreda huruvida reseersättningarna åt stiftsadjunkter för finsktalande bör begränsas till vissa maximibelopp.

Avlöningsbidrag till sjömanspräster

Departementschefen

Budgetåret 1962/63 utgick tolv bidrag ur kyrkofonden till avlöande av sjömanspräster. Med hänsyn till ökning i omfattningen av sjömansvårdsstyrelsens verksamhet och inrättande av nya sjömansprästtjänster har därefter antalet bidrag utökats till för närvarande 15. Omfattningen av styrelsens verksamhet har emellertid fortsatt att öka och sjömanspräster har anställts på ytterligare platser, bl. a. Yokohama. Jag föreslår därför, att fr. o. m. budgetåret 1966/67 skall få utgå bidrag till ännu en sjömanspräst.

Bidragsbeloppen höjdes den 1 juli 1965 från tidigare 20 400 kr. till 25 100 kr. Av höjningen avsågs 1 700 kr. belöpa på löneförhöjningar, medan 3 000 kr. motsvarade kostnader för pensions- och grupplivförsäkringsavgifter. Jag är inte nu beredd tillstyrka en ytterligare höjning.

Bidrag till kyrkomusikerutbildningen vid Sköndalsinstitutet

Departementschefen

Någon höjning av ifrågavarande bidrag är jag inte beredd tillstyrka. Jag föreslår, att bidrag till den kyrkomusikaliska linjen vid Sköndalsinstitutet även för budgetåret 1966/67 får utgå med högst 60 000 kr.

Anslaget ur kyrkofonden till extra utgifter*Departementschefen*

På grund av ökat medelsbehov och inträffade kostnadsökningar erfordras en viss uppräknig av anslaget till extra utgifter och jag föreslår därför en höjning av detta anslag med 20 000 kr. till 100 000 kr.

Utskottet

I förevarande proposition behandlas bl. a. ett antal frågor om anslag ur kyrkofonden. Sålunda föreslås att bidrag skall utgå ur denna till avlöning av utlandsförsamlingarnas kyrkomusiker och till kyrkomusikerutbildningen vid Sköndalsinstitutet. Förslag framläggs också om avlöningsbidrag till ytterligare en sjömanspräst, och kyrkofondsanslaget till extra utgifter föreslås bli uppräknat med visst belopp. Slutligen föreslås att anslag skall utgå till två nya tjänster som stiftsadjunkter. Dessa tjänsteinnehavare skall utöva sin verksamhet bland inflyttade finskspråkiga personer.

I fråga om de sistnämnda tjänsterna vill utskottet anföra följande. Såsom framgår av den tidigare redogörelsen har inflyttningen av finsktalande personer, som utgör den största utländska befolkningsgruppen i Sverige, under senare år påtagligt ökat. För landets vidkommande har den, såsom i propositionen framhålls, inneburit ett välkommet tillskott av arbetskraft. I likhet med departementschefen anser utskottet att åtgärder nu bör vidtas för att förbättra möjligheterna för denna befolkningsgrupp att bli betjänad på finska språket i fråga om gudstjänst och själavård. Kammarkollegiet har ansett att fyra nya tjänster borde inrättas medan departementschefen funnit sig böra föreslå endast två. Utskottet, som hyser förståelse för de med den ökade invandringen förenade problemen på området, anser sig emellertid icke nu ha anledning till erinran mot departementschefens ställningstagande. Utskottet förutsätter dock att Kungl. Maj:t ägnar frågan fortlöpande uppmärksamhet och, om skäl därtill förleder, vidtar erforderliga åtgärder.

Mot vad i övrigt förelagits i propositionen i vad den avser anslag ur kyrkofonden har utskottet intet att erinra.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, såvitt nu är i fråga, bifalla förevarande proposition, nr 34.

Stockholm den 14 april 1966

På tredje lagutskottets vägnar:

HANS LEVIN

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Göran Karlsson*, Svante Kristiansson, Erik Jansson, Åkesson, Herbert Larsson och Lidgard;

från andra kammaren: herrar Levin, Nyberg, fru Torbrink, herrar Grebäck*, Persson i Tandö, Hamrin i Kalmar*, Bengtson i Solna och fru Ekroth.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.